

Sygnatura akt VI U 431/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Płocku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Solecka

Protokolant: Ewelina Pilewska

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2021 r. w Płocku

na rozprawie

sprawy z odwołania J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu (...) Oddział w P.

z dnia 15 marca 2021r., znak: (...)

i z dnia 20 kwietnia 2021r., znak: (...)

oddala odwołania.

Sędzia Ewa Solecka

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.03.2021r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. K. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury z dnia 23.08.2018r. przeliczył już emeryturę z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do dnia 31.05.2016r., a po tej dacie nie wpłynęły na konto ubezpieczonego żadne składki emerytalne.

W dniu 26.03.2021r. J. K. wniósł odwołanie od powyższej decyzji zarzucając jej:

- naruszenie art. 25 i art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich błędną wykładnię, co spowodowało nieprawidłowe obliczenie wysokości emerytury,
- naruszenie art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez brak zmiany decyzji i ponownego ustalenia wysokości emerytury pomimo że wysokość emerytury jest obliczona nieprawidłowo wskutek błędu organu rentowego,

- błędne ustalenie, że podstawa obliczenia emerytury powinna zostać pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur podczas gdy prawidłowo podstawa obliczenia emerytury nie powinna zostać pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur.

Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem, iż podstawa obliczenia emerytury nie powinna zostać pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur.

W uzasadnieniu odwołania powołał się wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019r., sygn. akt P 20/16 podnosząc, że od wyroku minęły 2 lata, a opieszałość ustawodawcy w sprawie dostosowania prawa do wyroku TK powoduje naruszenie prawa konstytucyjnego dla innych roczników niż 1953, między innymi dla jego rocznika 1952.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn tożsamyh z tymi, które wskazano w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Ponadto organ wyjaśnił, że po rozpoznaniu wniosku zawartego w odwołaniu w sprawie uwzględnienia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019r. decyzją z dnia 20.04.2021r. odmówił odwołującemu prawa do ponownego obliczenia wysokości emerytury wskazując, że przepisy ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2020r., poz. 1222) dotyczą osób urodzonych w 1953r., które do obliczenia emerytury miały zastosowany art. 25 ust. 1b) ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem podstawa obliczenia emerytury przyznanej w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego została pomniejszona o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych, przyznanych na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej. Organ rentowy wskazał, że przed pobraniem emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego wnioskodawca nie pobierał emerytury wcześniejszej, przyznanej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej.

Decyzją z dnia 20.04.2021r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. K. prawa do ponownego obliczenia wysokości emerytury.

J. K. wniósł odwołanie od tej decyzji podnosząc analogiczne zarzuty jak w odwołaniu od decyzji z dnia 15.03.2021r.

Sprawy z powyższych odwołań zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K., ur. (...), złożył w dniu 28.03.2013 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: wnioski o emeryturę, k. 1-2, plik (...) akt rentowych)

Organ rentowy decyzją z dnia 25.04.2013 roku, znak: (...) przyznał wnioskodawcy emeryturę od 01.03.2013 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wnioski. Do obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyjął:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji: 124.960,19 zł,
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego: 579.633,96 zł,
- średnie dalsze trwanie życia: 246,70 miesięcy.

Wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła: 2.856,08 zł. Natomiast emerytura obliczona na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej była świadczeniem mniej korzystnym niż emerytura obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu, gdyż odwołujący kontynuował zatrudnienie.

(dowód: decyzja k. 22 plik (...) akt rentowych)

W dniu 31.05.2016r. odwołujący złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, do którego załączył świadectwo pracy potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy z dniem 30.05.2016r. Decyzją z dnia 03.06.2016 roku, znak: (...) organ rentowy ustalił wysokość emerytury i podjął jej wypłatę od 01.05.2016r. Do obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyjął:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji: 166.384,52 zł,
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego: 590.884,79 zł,
- średnie dalsze trwanie życia: 223,80 miesięcy.

Wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła: 3.383,69 zł.

(dowód: decyzja k. 38 plik (...) akt rentowych)

W dniu 28.07.2016r. odwołujący złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do świadczenia tj. za maj 2016r. Decyzją z dnia 01.08.2016r. organ rentowy przeliczył emeryturę od 01.07.2016r. Emeryturę ustaloną w kwocie 3.383,69 zł zwiększył o kwotę wynikającą z podzielenia składek zaewidencjonowanych na koncie po dniu ponownego ustalenia wysokości emerytury do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji, przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku odwołującego w dniu złożenia tego wniosku tj. w dniu 28.07.2016r. Wysokość emerytury po przeliczeniu wyniosła 3.390,41 zł.

(dowód: wniosek k. 41-42, decyzja k. 43 plik (...) akt rentowych)

W dniu 23.08.2017r. odwołujący złożył kolejny wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do świadczenia. Decyzją z dnia 13.09.2017r. organ rentowy przeliczył emeryturę od 01.08.2017r. Emeryturę ustaloną w kwocie 3.405,33 zł zwiększył o kwotę wynikającą z podzielenia składek zaewidencjonowanych na koncie po dniu ponownego ustalenia wysokości emerytury do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji, przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku odwołującego w dniu złożenia tego wniosku tj. w dniu 23.08.2017r. Wysokość emerytury po przeliczeniu wyniosła 3.406,11 zł.

(dowód: wniosek k. 46-47, decyzja k. 48 plik (...) akt rentowych)

W dniu 06.08.2018r. ubezpieczony złożył do organu rentowego wniosek o emeryturę w powszechnym wieku emerytalny. Decyzją z dnia 23.08.2018r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przyznał odwołującemu emeryturę od 01.08.2018r. tj. od miesiąca złożenia wniosku. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Podstawa obliczenia emerytury podlegała pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia ustalone na dzień zgłoszenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury, tj. na dzień 06.08.2018 roku. Do obliczenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął:

- kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji: 204.629,24 zł,

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego: 672.196,28 zł,
- sumę kwot pobranych emerytur: 92.298,13 zł,
- średnie dalsze trwanie życia: 208,00 miesięcy,
- wyliczona kwota emerytury wyniosła: 3.771,77 zł.

Świadczenie to zostało wyliczone zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej. Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, organ rentowy zastosował art. 25 ust. 1b tej ustawy, pomniejszając tę podstawę o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Emerytura ustalona decyzją z dnia 23.08.2018 roku była wypłacana jako świadczenie korzystniejsze niż wcześniejsza emerytura.

(dowód: wniosek k. 1-3, decyzja k. 4, plik (...) akt rentowych)

W dniu 24.02.2021 roku odwołujący złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie po przyznaniu świadczenia oraz z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 15.03.2021r., a po złożeniu odwołania od tej decyzji wydał drugą zaskarżoną decyzję z dnia 20.04.2021r.

(dowód: wniosek k. 6, decyzje k. 7 i 8 plik (...) akt rentowych)

Powyższy stan faktyczny był bezsporny. Znajdował on potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach postępowania toczącego się przed organem rentowym, na który składały się dokumenty prywatne i urzędowe.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była zasadność i konstytucyjność zastosowania art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustaleniu podstawy obliczenia emerytury. Spór stron dotyczył zatem kwestii prawnej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 26 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.291 j.t.), zwanej dalej ustawą emerytalną; emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W myśl ust. 2 i 3 niniejszego przepisu wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn (art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Odwołujący po raz pierwszy uzyskał prawo do emerytury na skutek wniosku złożonego w dniu 28.03.2013 roku. Następnie w wyniku decyzji z dnia 23.08.2018 roku nabył prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Świadczenie to zostało wyliczone w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej.

Po przyznaniu prawa do emerytury możliwe jest - o ile zostaną spełnione przesłanki określone w przepisach - ponowne ustalenie wysokości emerytury.

W niniejszej sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Potencjalnie pod rozważenie można byłoby jedynie brać bowiem tylko dwie przesłanki zgodnie z którymi: w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Odwołujący nie przedłożył żadnych nowych dowodów, które uzasadniałyby ponowne przeliczenie emerytury. Nie zostały ujawnione także nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W odniesieniu do zarzutów podniesionych w odwołaniu Sąd wskazuje, że brak jest podstaw do ponownego ustalenia wysokości emerytury odwołującego z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego ustalonej decyzją z dnia 23.08.2018 roku z pominięciem przy ustalaniu podstawy obliczenia tej emerytury art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej. Przepis ten został dodany na mocy ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 z późn. zm.) i wszedł w życie od 01.01.2013 r. Zgodnie z jego ówczesnym brzmieniem: jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Od 01.10.2017 r. na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 38 z późn. zm.) treść tego przepisu brzmi: jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę częściową lub emeryturę na podstawie przepisów art. 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne."

Odwołujący wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych (art. 184 ustawy) złożył w dniu 28.03.2013 roku. W tym czasie obowiązywał już art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, w którym zawarty został mechanizm pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę pobranych emerytur. Odwołujący powinien mieć na uwadze, że gdy wystąpi w późniejszym czasie z wnioskiem o emeryturę w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego (art. 24 ustawy emerytalnej) to okoliczność pobrania przez niego emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych (art. 184 ustawy) spowoduje pomniejszenie podstawy obliczenia emerytury z art. 24 o sumę kwot pobranych emerytur z art. 184 ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 06.03.2019 roku o sygnaturze akt P 20/16 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydanie tego orzeczenia nie ma wpływu na wysokość emerytury ubezpieczonego. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma charakter zakresowy i odnosi się bezpośrednio do wąskiej kategorii ubezpieczonych - kobiet urodzonych w 1953 r., uprawnionych z mocy art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do wcześniejszej emerytury. Odwołujący niewątpliwie nie należy do tej kategorii ubezpieczonych.

Organ rentowy wydając decyzję w dniu 23.08.2018r. przyznającą odwołującemu prawo do emerytury w powszechnym wieku, ustalając podstawę obliczenia emerytury prawidłowo pomniejszył ją zgodnie z art. 25 ust. 1b o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur z art. 184 ustawy w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Działanie organu rentowego było zgodne z obowiązującymi przepisami. Ustalenie wysokości emerytury w decyzji z dnia 23.08.2018 roku nie stanowiło błędu organu rentowego, o którym mowa w art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy emerytalnej, którego wystąpienie umożliwia ponowne przeliczenie wysokości emerytury.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 21.10.2020 r., I UK 377/19, LEX nr 3093801, „rozpoznanie wniosku o ustalenie prawa do emerytury wymaga - o ile przepisy prawa nie stanowią inaczej - potwierdzenia tego prawa oraz jego wysokości według stanu prawnego obowiązującego w dniu złożenia wniosku. Oznacza to, że wniosek rozpatrywany jest na podstawie obowiązujących w chwili jego złożenia przepisów dotyczących sposobu wyliczenia emerytury. W tych okolicznościach zastosowanie art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS do tych emerytów, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny i wniosek o emeryturę z tego tytułu złożyli w nowym stanie prawnym, po wejściu w życie niekorzystnego sposobu wyliczania emerytury, nie budzi wątpliwości konstytucyjnych i jest uzasadnione obowiązującą w prawie ubezpieczeń społecznych zasadą realizacji prawa do emerytury według przepisów obowiązujących w dniu złożenia wniosku (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2019 r., II UK 603/17, LEX nr 2634177)”.

W uchwale z dnia 28 listopada 2019 r., III UZP 5/19 (OSNP 2020 Nr 6, poz. 57), Sąd Najwyższy zajął się problemem, czy względem osoby, która nabyła prawo do emerytury (wcześniejszej, w obniżonym wieku) przed wejściem w życie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, należy zastosować ten przepis, jeżeli wniosek o emeryturę powszechną złożono już po jego wejściu w życie. Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.) ma zastosowanie do urodzonej w 1952 r. ubezpieczonej, która od 2008 r. pobierała wcześniejszą emeryturę, warunki uprawniające do przyznania emerytury z powszechnego wieku emerytalnego spełniła w 2012 r., a wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego złożyła w 2016 r. W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy odwołał się do stanowiska Trybunału, że ustawodawca, dokonując zmiany zasad ustalania wysokości emerytury powszechnej w stosunku do kobiet urodzonych w 1953 r., naruszył zasadę lojalności państwa względem obywateli. Wprowadzając nowe, mniej korzystne zasady po rozpoczęciu realizacji uprawnień w zakresie wcześniejszej emerytury, naraził te kobiety na nieprzewidziane skutki, które w istocie stanowiły dla nich pułapkę. Gdyby w momencie podejmowania decyzji o przejściu na taką emeryturę wiedziały, jakie będą tego konsekwencje dla ustalania wysokości emerytury powszechnej, być może nie skorzystałyby z tego uprawnienia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że odwołujący się, urodzony (...), wniosek o emeryturę wcześniejszą złożył w dniu 28.03.2013r. uzyskując prawo do tej emerytury od dnia 01.03.2013r., a w dniu 06.08.2018r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Wnioskodawca wystąpił o prawo do emerytury wcześniejszej, jak i w powszechnym wieku emerytalnym po dodaniu art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, zatem przy ustalaniu podstawy wymiaru tej "nowej" emerytury oraz jej wysokości należało stosować określoną wyraźnie w tym przepisie zasadę usprawiedliwionego pomniejszenia podstawy wymiaru ustalonej emerytury o sumy wcześniej pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wskazał, że skorzystanie z przywileju przejścia i pobrania wcześniejszych emerytur na podstawie przepisów szczególnych dotyczących emerytur dla niektórych ubezpieczonych, uzasadnia i proporcjonalnie usprawiedliwia pomniejszenie podstawy wymiaru emerytury ustalonej na podstawie art. 24 ust. 1 i następnych ustawy emerytalnej o sumy poprzednio pobranych wcześniejszych emerytur, przy zastosowaniu mechanizmu ustalania wysokości świadczeń emerytalnych w zależności od proporcjonalnego prognozowanego "średniego trwania życia" osoby uprawnionej, ponieważ osobom uprawnionym do takich samych rodzajowo świadczeń powinna przysługiwać emerytura ustalana według takich samych (równych) zasad obliczania jej wysokości

bez względu na datę złożenia wniosku emerytalnego. Każdy mechanizm ustalania wysokości świadczeń emerytalnych ma określone uwarunkowania majątkowe, które gwarantują prawem określoną wysokość ustalanych emerytur w prognozowanych długoterminowych okresach ich pobierania przede wszystkim ze względu na zgromadzony kapitał składkowy, który pomniejszają wcześniej wypłacone kwoty pobranych długoterminowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Taki stan rzeczy usprawiedliwia ustawowe modyfikowanie wysokości emerytur ze względu na wcześniejsze pobranie i spożytkowanie tych samych rodzajowo, choć wcześniejszych świadczeń emerytalnych, które uszczupliły zgromadzony indywidualny kapitał emerytalny oraz Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, z którego emerytury są wypłacane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2017 r., II UK 381/16, LEX nr 2376896, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2020 r., III UK 413/19, LEX nr 3169708).

W doktrynie również podkreśla się, że brak odliczenia pobranych emerytur uprzywilejowałby tę kategorię ubezpieczonych, w nieuzasadniony sposób uszczuplając przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz stanowiłby nadużycie solidarności w relacjach między członkami wspólnoty ryzyka, gdyż nałożono by na nią obowiązek sfinansowania wypłaty tej części emerytury w wieku powszechnym, która nie znajduje pokrycia we wcześniej wniesionym (zaewidencjonowanym), lecz wydanym (tj. pomniejszonym o kwoty pobranych emerytur) wkładzie ubezpieczonego stanowiącym zasadniczy element podstawy obliczenia emerytury (patrz: glosa K. Antonowa do uchwały Sądu Najwyższego III UZP 6/17, OSP 2019 Nr 1, poz. 5).

W powoływanym przez skarżącego wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. P 20/16, także przyznano, że wprowadzenie mechanizmu potrącenia odpowiadało w swym zasadniczym wymiarze podstawowym elementom obowiązującego systemu emerytalnego (systemu zdefiniowanej składki). System ten uzależnia wysokość emerytury od długości trwania okresu aktywności zawodowej oraz wysokości składek odprowadzanych na ubezpieczenie emerytalne, zatem posłużenie się rozwiązaniem, które - w ramach gromadzonego przez daną osobę kapitału - uwzględnia pobrane świadczenia emerytalne przysługujące na podstawie szczególnych rozwiązań, nawiązuje wyraźnie do kapitałowego charakteru nowego systemu emerytalnego. Zakłada bowiem, że przyznanie powszechnego świadczenia emerytalnego, finansowanego ze składek płaconych przez ubezpieczonego, nie może jednocześnie abstrahować od wcześniejszego pobierania świadczeń przez tę samą osobę. Niekonstytucyjność rozstrzygnięć względem rocznika 1953 skonkludowano stwierdzeniem, że kobiety te nie miały możliwości, by zmienić konsekwencje decyzji podjętych w 2008 r. Fundamentalna różnica między nimi a osobami urodzonymi do końca 1952 r. polegała zatem na tym, że członkinie tej drugiej grupy miały możliwość zmiany konsekwencji podjętych decyzji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 r., III UZP 5/19, OSNP 2020 Nr 6, poz. 57).

Sąd zaznacza, że w niniejszej sprawie nie wystąpiły podstawy w oparciu o które byłoby można zastosować art. 194j ustawy emerytalnej obowiązującej od 10.10.2020 roku wprowadzonego ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222). W świetle tego przepisu kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i., czyli z wyłączeniem zastosowania art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Przepis ten ma zastosowanie jedynie do tych ubezpieczonych, którzy urodzili się w 1953 roku, a także pobierali emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 01.01.2013 roku. Nie dotyczy więc odwołującego, który wymienioną w art. 25 ust. 1b emeryturę z art. 184 ustawy emerytalnej pobrał na podstawie wniosku złożonego po 01.01.2013 roku, poza tym nie urodził się w 1953 roku.

W sytuacji, w jakiej znalazł się odwołujący, nie mają zastosowania przepisy ustawy z 19 czerwca 2020 roku zmieniającej ustawę o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które wykonują przywołany przez ubezpieczonego w odwołaniach wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019 roku.

Zauważyć należy, że w pierwszej z zaskarżonych decyzji organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego. Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy emerytalnej jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom

emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Na podstawie ust. 2 emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5. Organ rentowy wskazał, że już w decyzji z dnia 23.08.2018r. ustalił wysokość emerytury z uwzględnieniem składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do 31.05.2016r. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez ubezpieczonego. Zarówno w odwołaniu od decyzji z dnia 15 marca 2021r., jak i z dnia 20.04.2021r. kwestionował pomniejszenie podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych na podstawie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe, zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są prawidłowe.

Z tych przyczyn Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania jako niezasadne.

Sędzia Ewa Solecka